

חוויות שיא בחייהם של מנהלי בתי ספר כמעצבים דפוסי ניהול

רחלי ניניו, אוניברסיטת בר אילן, rachelinino1@gmail.com

ד"ר יוסי קליין, אוניברסיטת בר אילן, Joseph.Klein@biu.ac.il

רקע: קיים מחקר ענף על פיתוח מקצועי של מנהלים בהכשרה הטרנס-תפקידית ובהעצמה המקצועית תוך כדי שירות (OJT). תשומת לב מעטה בלבד ניתנת לתרומת חוויות שיא (Peak Experience) להתמקצעות המנהלים. חוויות אלו נוצרות בפתע, מטביעות רושם רגשי או תודעתי עז ומשפיעות על תפיסות והתנהגות לאורך זמן (Braud, 2012).

מטרות: מטרת המחקר הינה בדיקת השאלה האם מנהלי בתי ספר חווים במהלך הקריירה שלהם חוויות שיא התורמות לעיצוב דפוסי הניהול שלהם ובאלה תחומים הדבר ניכר? **שיטה:** המחקר נערך בשיטה האיכותנית וכלל ראיונות עומק חצי מובנים עם 15 מנהלי בתי ספר על יסודיים, 8 גברים ו-7 נשים, בעלי ותק של 5 שנות ניהול ומעלה. ניתוח הנתונים בוצע בתהליך אינדוקטיבי שאפשר זיהוי מרחב מידע שבו ניתן לראות את ההקשרים, הערכים, הדפוסים והמבנים השונים (Creswell, 2008). איכותו ואמינותו של המחקר (Trustworthiness) נבחנה על פי קריטריונים מרכזיים: אמינות (Credibility), יכולת העברה (Transferability), יכולת לסמוך (Dependability) ויכולת לאשש (Conformability).

ממצאים: מתוך ממצאי המחקר המרכזיים עולה כי החלק הארי של המנהלים חוו במהלך הקריירה מספר חוויות שיא שהשפיעו באופן פתאומי ומשמעותי על דפוסי חשיבתם הניהולית ודגשי עבודתם. זוהתה נקודת מפנה בולטת בכל חוויה, שגרמה למנהל להחליט לשנות בבת אחד דגשי עבודתו. חלק מהחוויות היו בעלות מכוונות חינוכית ואחרות בעלות מכוונות ארגונית, מהן נלמדו מהתנסויות חיוביות ואחרות משגיאיות. מהן שהתרחשו בשלבי הקריירה המוקדמים ואחרות במעלה שנות הקריירה.

תרומות ומחקרי המשך: הממצאים תורמים להתבוננות מעמיקה יותר ברכיבי הפיתוח המקצועי של מנהלים, תוך כדי קריירה. אוששה התובנה שהתגבשה בפרופסיות אחרות, כי ההתמקצעות אינה מושתתת על יוזמות אקטיביות של למידה פרטנית וקבוצתית בלבד. חלקה נוצרת באופן בלתי מתכוון בחוויות השיא, דבר הפותח פתח לבדיקת המופע במסגרות נוספות של מנהיגות חינוכית ורתימתו לשיפור הניהול.